5.SINIF 3. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ŞANLIURFA Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. İklim; ulaşım, tarım, giyim, hayvancılık, turizm, konut tipi, beslenme ve bitki örtüsünü etkiler.

Aşağıdaki ifadelerde Türkiye de iklimin insan üzerine etkisiyle ilgili günlük yaşamdan örnekler verilmiştir. Verilen ifadelerin başına doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız.

a (…….) Ege ve Akdeniz kıyılarında yaz aylarında hava sıcaklığı yüksektir. Bu durum Akdeniz ve Ege kıyılarına turizm yatırımı yapılmasını sağlamış ve yaz turizmi gelişmiştir.
b (……..) Karadeniz ikliminin görüldüğü köylerde orman bol olduğundan taş evler yapılmıştır.
c (……..) Karasal iklimin görüldüğü yerlerde kışın yoğun kar yağışı görülür. Kar yağışından dolayı insanlar kalın kıyafetler giymeyi tercih ederler.
d (……..) Erzurum-Kars yöresinde yaz yağışları etkili olduğu için gür ormanlar vardır.
e (……..) Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de ayçiçeği bol miktarda yetiştirilir.

2. **Aşağıda verilen terimleri uygun boşluklara yerleştiriniz.**

a) Yeryüzünde oluşan engebe ve çukurların tümüne .... denir.
b) Yeryüzünün tamamının ya da bir bölümünün kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dahilinde küçültüerek bir düzlem üzerine aktarılmasına .... denir.
c) Haritalardaki küçültme oranına .... denir.
d) Haritalarda kullanılan özel işaretlerin ne anlama geldiğini gösteren bölüme .... denir.
e) Yükselti bsamaklarına göre yeryüzü yeryüzü şekillerinin dağılışını gösteren haritalara .... denir.
f) Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şekline .... denir.
g) İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitlerine .... denir.
h) Belirli bir ülke, bölge veya merkezde, belirli zaman dilimi içinde görülecek hava olaylarının gözlem ve analizlere dayanılarak öngörülme çalışmaları .... olarak adlandırılır.

3. Aşağıda verilen görselleri kavramlarla doğru bir şekilde eşleştiriniz.

1) ....

2) ....

3) ....

4) ....

5) ....

6) ....

7) ....

8) ....

a. Deprem	b. Sel	c. Çığ	d. Heyelan
e. Orman Yangını	f. Hava Kirliliği	g. Su Kirliliği	h. Toprak Kirliliği

4. **Aşağıda verilen tanımların yanındaki yuvarlak kutucuklara, görsellerden uygun olanların numaralarını yazarak eşleştiriniz.**

a) Yeryüzünün, çevresine göre yüksek olan ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümleridir.

b) Yeryüzünde belirli bir eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan sulardır.

c) Çevresine göre alçakta kalan geniş düzlüklerdir.

d) Denizin, karanın içine doğru sokulduğu büyük girintilerdir.

e) Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şeklidir.

f) Kara parçalarının denizin içine doğru uzanmış bölümleridir.

g) Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu yer yüzü şeklidir.

h) Etrafı sularla çevrili kara parçasıdır.

i) Kara üzerinde bulunan çukurların zaman içerisinde suyla dolması sonucu oluşan yeryüzü şeklidir.

j) İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitleridir.

5. **Aşağıdaki verilen açıklamaları kavramlarla eşleştiriniz.**

AÇIKLAMA		KAVRAM
A- Dört tarafı sularla çevrili olan kara parçasına dedir.	(..........)	Ova
B- Akarsular tarafından derin yarılmamış çevresine göre alçakta olan ve tarım için önemli olan geniş düzlüklere denir.	(..........)	Ada
C- Ülkemizde sel olaylarının en çok görüldüğü bölgemizdir.	(..........)	Marmara
D- Ülkemizde üç iklim tipinin görüldüğü bölgemizdir.	(..........)	Klimatoloji
E- Yeryüzünde görülen iklim tiplerini, iklimlerin özelliklerini ve insan yaşamına etkilerini inceleyen bilime denir.	(..........)	Karadeniz
F- Karalar üzerinde bulunan çukurların zamanla su ile dolması ile oluşan durgun sulardır.	(..........)	Vadi
G- Türkiye fiziki haritasında ortalama yükseltisi çok olduğu için yeşil rengin hiç olmadığı bölgemizdir.	(..........)	Göl
H- Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu genellikle ''V'' şeklinde olan yeryüzü şeklidir.	(..........)	Akdeniz
İ- Karasal iklimde görülen doğal bitki örtüsüdür.	(..........)	Doğu Anadolu
J- Doğal afet türlerinden orman yangınlarının en çok görüldüğü bölgemizdir.	(..........)	Bozkır

6. Aşağıda verilen ifadeleri noktalı yerlere uygun şekilde yerleştiriniz.

★ Güney Doğu Anadolu Bölgesi ★ Akdeniz Bölgesi ★ Ege Bölgesi

★ Karadeniz Bölgesi ★ İç Anadolu Bölgesi ★ Doğu Anadolu Bölgesi ★ Marmara Bölgesi

a. ………………… her mevsim yağışlıdır, bitki örtüsü ormandır.
b. ………………… yükseltinin en fazla olduğu bölgedir.
c. ………………… Türkiye'nin en büyük delta ovasına sahiptir.
d. ……………….... petrolün çıkarıldığı tek bölgemizdir.
e. …………………. nüfusu en kalabalık olan, sanayinin en fazla geliştiği bölgedir.
f. ………………… koy ve körfezlerin en fazla olduğu bölgedir.
g. ………………… ülkemizin ikinci en büyük gölüne sahiptir.

7. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

a. (……) Akdeniz ikliminde bitki örtüsü makidir.
b. (……) Ülkemizde göller yöresi Karadeniz Bölgesi'ndedir.
c. (……) Ülkemizde nüfus her bölgeye eşit şekilde dağılmıştır.
d. (……) Fiziki haritalarda yeşil rengin en çok kullanıldığı bölge Marmara'dır.
e. (……) Bölgenin iklimi giyim kuşamı da etkiler.

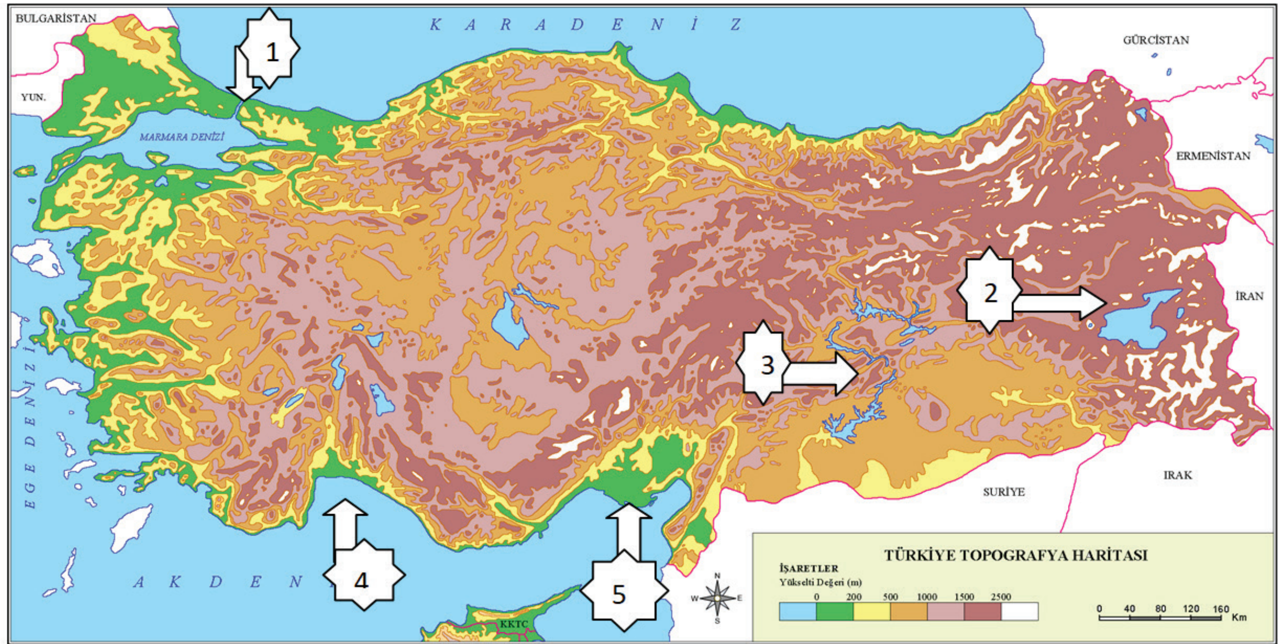
8. Aşağıda yerleşime uygun olan ve uygun olmayan alanlar verilmiştir. Uygun olanın yanına "D" uygun olmayanın yanına "Y" yazınız.

a) Verimli tarım alanları	
b) İş imkânlarının çok olduğu yerler	
c) Çorak ve bataklık araziler	
d) Eğitim imkânlarının geliştiği yerler	
e) Dağlık ve engebeli alanlar	
f) Sık ormanların olduğu alanlar	

9. **Aşağıdaki cümleleri okuyunuz ve doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.**

a. (……) İklim insan faaliyetleri üzerinde etkili değildir.
b. (……) Yeryüzünde oluşan engebe ve çukurların tümüne yeryüzü şekilleri denir.
c. (……) Ülkemizde nüfus her yerde eşit olarak dağılmıştır.
d. (……) Su kaynakları, iklim, bitki örtüsü gibi etmenler nüfus dağılışını etkileyen doğal faktörlerdir.
e. (……) Doğal afetler her zaman can ve mal kaybına sebep olur.

10. **Harita üzerinde oklar ile gösterilen yeryüzü şekilleri ile isimlerini eşleştiriniz.**

GÖL

OVA

AKARSU

KÖRFEZ

BOĞAZ

11. Aşağıdaki cümlelerde verilen boşlukları, kutucuklarda verilen ifadelerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

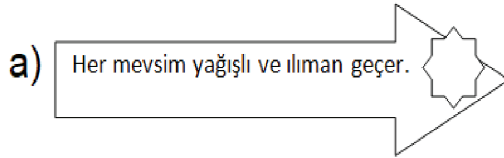

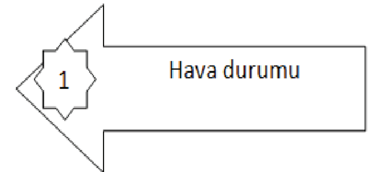

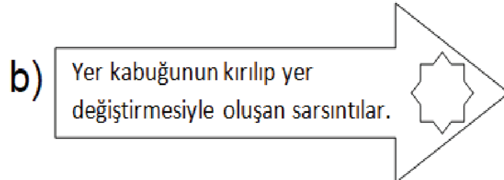

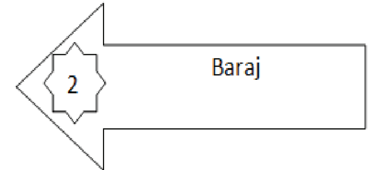
a. Toprağın üst kısmının yağışlar, sel suları ve rüzgar gibi etkenlerle taşınmasına …….......… denir.
b. Atmosferin ortalama sıcaklığının artması durumuna ………………… denir.
c. Fiziki haritalarda yükseltinin az olduğu yerler …………….. renkle gösterilir.
d. Haritalardaki küçültme oranına ……………… denir.
e. Madencilik, sanayi, turizm gibi faktörler nüfus dağılışını etkileyen .... faktörlerdir.

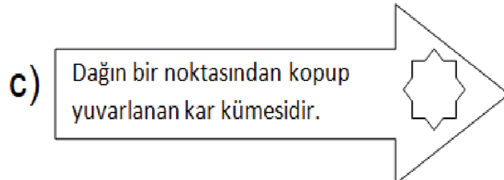
12. Aşağıdaki kutucuklarda yazılan cümleleri uygun olan kavramlarla eşleştiriniz.

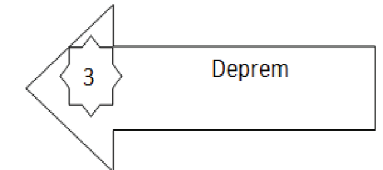

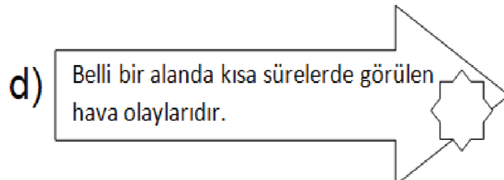

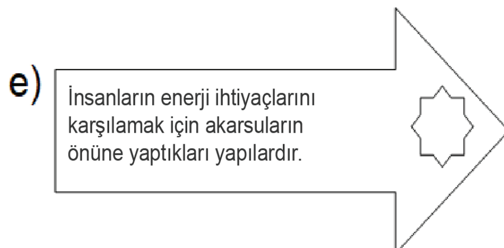

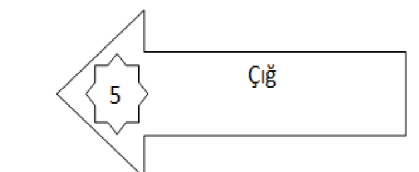

13.

Buna göre depremlerin insanlar üzerindeki etkisinin azaltılması ile ilgili,

I. Kitaplık, mutfak dolabı gibi eşyalar duvara sabitlenmelidir.
II. Konutlar yumuşak zemin ve fay hatları üzerine yapılmalıdır.
III. Konut yapımında kullanılan malzeme dayanıklı ve kaliteli olmalıdır.
IV. Konutlar inşaat yönetmeliği dikkate alınmadan yapılmalıdır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

14. Aşağıdaki tablonun I, II ve III numaralı alanlarında bazı doğal afetlerin oluşumu ile ilgili açıklamalar verilmiştir.

I	II	III
Dik yamaçlarda bulunan toprak veya kayaçların aşağıya doğru hareket ederek kaymasıyla oluşur.	Dağlık ve engebeli yerlerde sürekli kar yağması sonucu yamaçlarda biriken kar kütlesinin aşağıya doğru hareket etmesi sonucu oluşur.	Bitki örtüsü bakımından fakir ve eğimli yamaçlarda bulunan toprağın su, rüzgâr vb. etkilerle aşındırılarak başka yerlere taşınması ile oluşur.

Tabloda açıklamaları verilen doğal afetler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Heyelan	Çığ	Erozyon
B)	Çığ	Heyelan	Erozyon
C)	Erozyon	Çığ	Heyelan
D)	Heyelan	Erozyon	Çığ

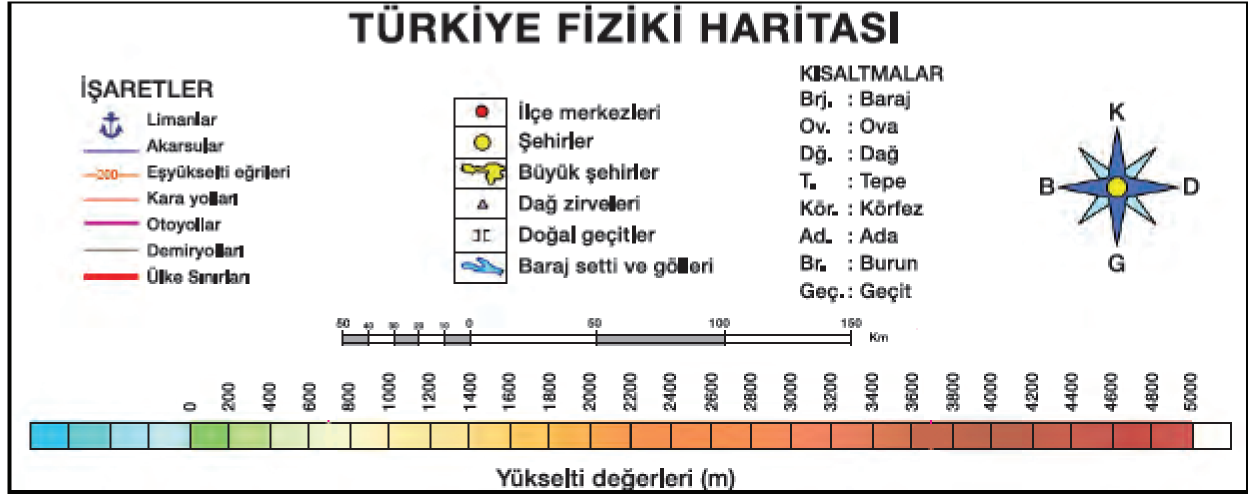
15. Konut tipleri iklime göre değişebilmektedir. Karadeniz ikliminin görüldüğü köylerde orman bol olduğundan ahşap evler, karasal iklimin görüldüğü yerlerde yağışın az olmasından dolayı kerpiç ve toprak evler yaygındır. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde ise yazları serin tutan taş evler görülür.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış alanların kırsal kesimlerinde doğal çevre şartlarını dikkate alarak konut inşa etmek isteyen birisinin kullanacağı yapı malzemesi, seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	1	2	3
A)	Ahşap	Taş	Kerpiç
B)	Taş	Ahşap	Toprak
C)	Toprak	Ahşap	Taş
D)	Kerpiç	Taş	Ahşap

16. Haritaların sağ alt köşelerinde işaretler tablosu bulunur. Haritalarda kullanına özel işaretlerin ne anlama geldiğini gösteren bu bölümlere lejant denir. Lejant, haritanın dilidir. Haritadaki renk ve sembollerin ne anlama geldiğini bize gösterir.

Haritadaki işaretler tablosu, Lejant

Buna göre verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) Lejant üzerinde haritadaki yükselti ve derinlik değerlerini gösteren bir bölüm bulunmaktadır.
B) Lejant üzerinde harita üzerindeki köprüleri gösteren işaret bulunmaktadır.
C) Lejant üzerinde haritanın küçültme oranını gösteren bir bölüm bulunmaktadır.
D) Lejant üzerinde yönleri gösteren bir bölüm bulunmaktadır.

17. Ahmet Bey Türkiye'nin ilk yerli otomobili TOGG ile birlikte otomobili tanıtma ve deneme amacıyla önceden belirlenmiş haritada işaretli üç merkeze yolculuk yapacaktır.

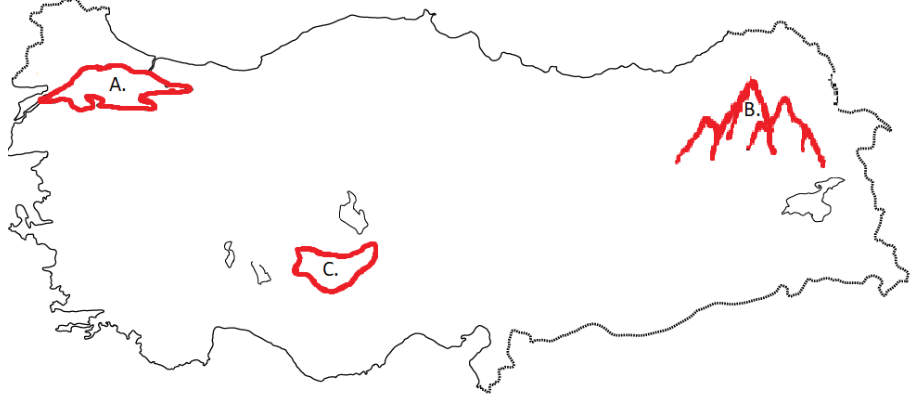

Sadece harita üzerindeki bilgiler değerlendirilerek yolculuk yaptığı üç merkezde gözlemlediği yeryüzü şekilleri aşağıdakilerden hangisidir?

	1	2	3
A)	Dağ	Göl	Vadi
B)	Göl	Yarımada	Dağ
C)	Ada	Boğaz	Burun
D)	Plato	Koy	Göl

18. Aşağıdaki haritada A denizi, B dağı ve C ovası gösterilmiştir. Fiziki haritalarda yeryüzüzü şekillerinin yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için Mavi, Yeşil, Sarı, Turuncu, Kahverengi gibi renkler kullanılır.

	Yükselti Değeri (m)
A	0
B	3000
C	750

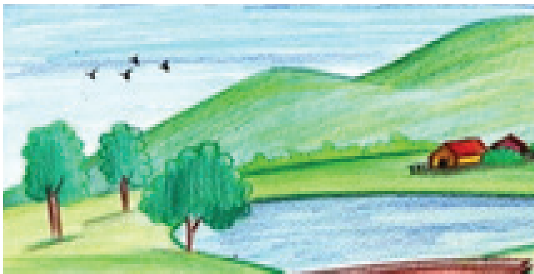

Ayşe ve Hasan yanda verilen tablodaki yükselti değerlerini dikkate alarak mavi, yeşil, sarı, turuncu, kahverengi renkleri kullanarak verilen yeryüzü şekillerini boyayacaktır. Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğrudur?

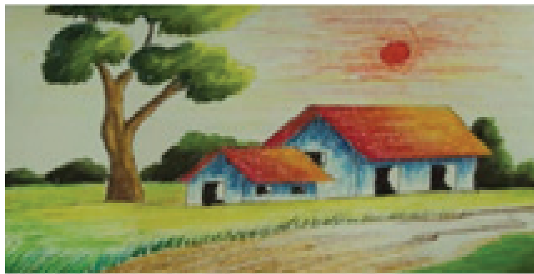
	A	B	C
A)	Yeşil	Turuncu	Sarı
B)	Mavi	Kahverengi	Sarı
C)	Turuncu	Sarı	Kahverengi
D)	Mavi	Kahverengi	Yeşil

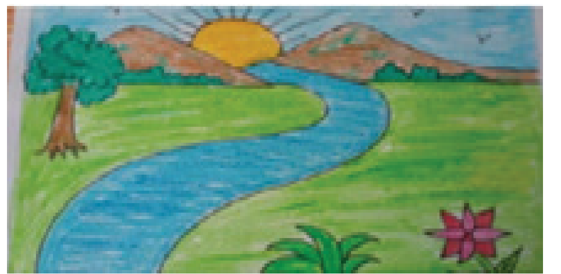
19. Keskin Ortaokulu'nda resim öğretmeni olarak görev yapan Elif Hanım okul genelinde 'Küresel Isınma' konulu resim yarışması düzenlemiştir.

5. sınıf öğrencilerinden Arda da resim yarışmasına katılmak istemektedir. Arda'nın çizdiği resim aşağıdakilerden hangisi olabilir?

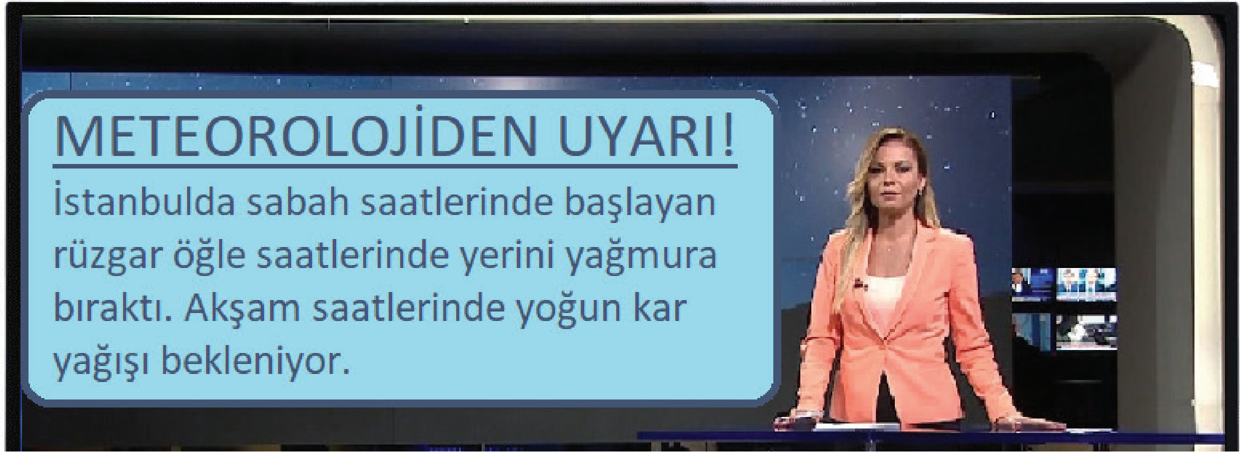
A)

B)

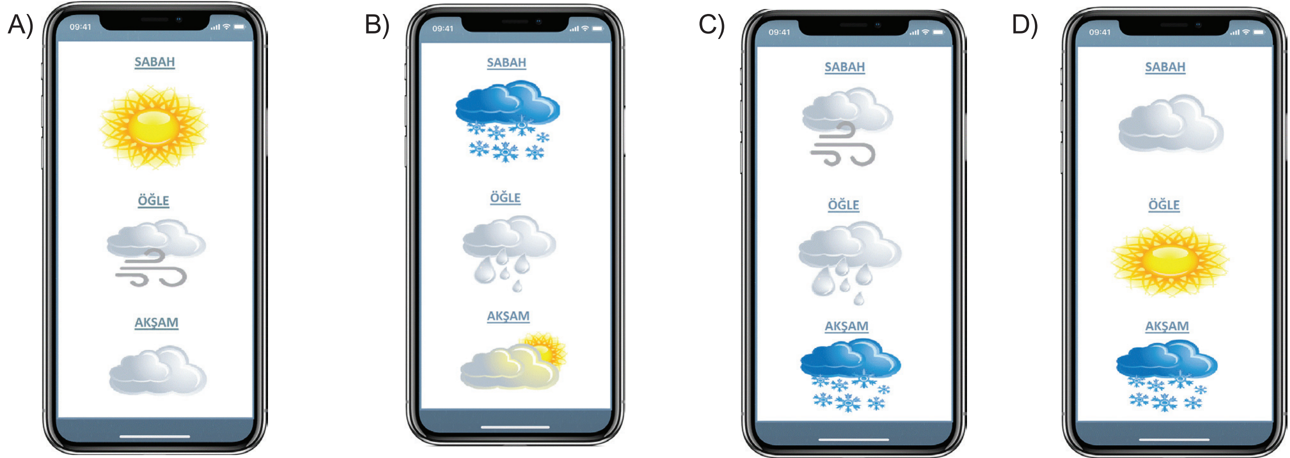
C)

D)

20. İstanbul'da yaşayan Ömer haber izlerken Meteorolojinin hava tahmini uyarısı ile karşılaşıyor. Daha sonra akıllı telefonundaki günlük hava tahmini raporu veren uygulamayı açıyor.

Ömer'in ekranda göreceği hava tahmini raporu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

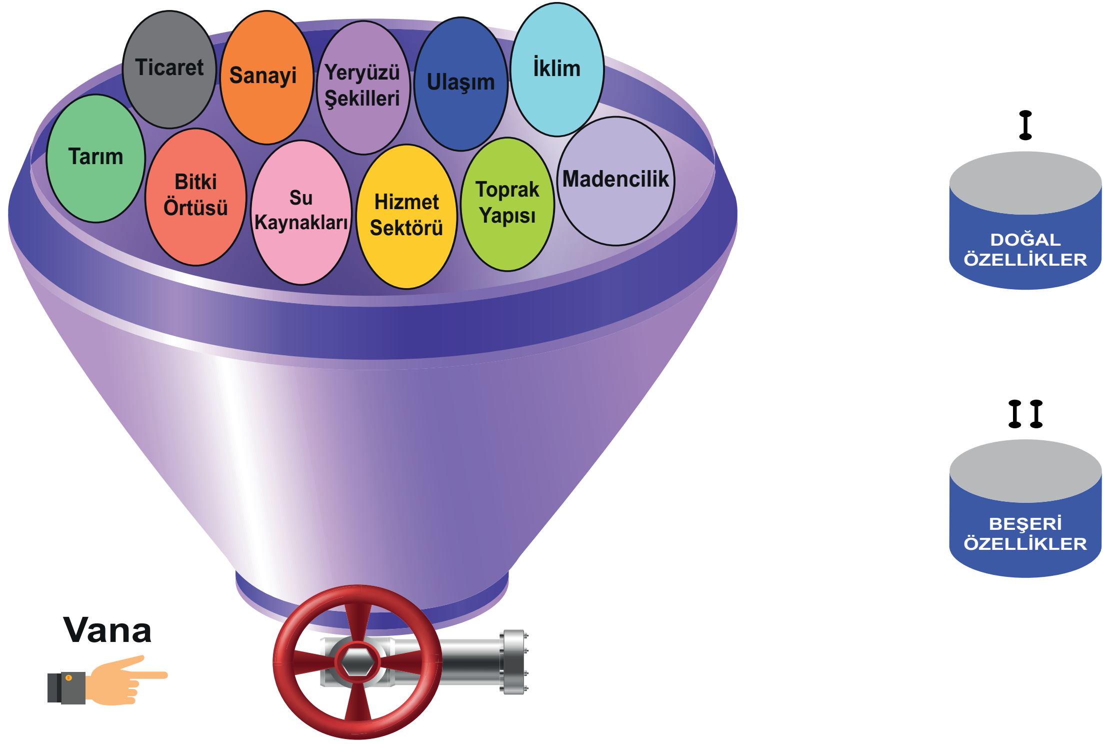

21. Erozyon, yağış suları ve rüzgarla toprağın aşınıp, taşınması ve başka yerlerde birikmesi sürecidir. Erozyon doğal süreçlerle veya insan etkinliklerine bağlı olarak oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi erozyonu artıran sebeplerden birisi değildir?

A) Bitki örtüsünün bilinçsizce yok edilmesi
B) Aşırı ve şiddetli yağış
C) Meralarda hayvanların aşırı otlatılması
D) Toprağın eğimin dikine yönünde sürülmesi

22. Nüfusun dağılışına etki eden doğal ve beşeri özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler aşağıda bulunan huni şeklideki mekanizmanın üzerindeki renkli toplara yazılmıştır. Her renk nüfusun dağılışına etki eden bir özelliği temsil etmektedir. (Örneğin; turuncu sanayi, mavi ulaşım, sarı hizmet sektörü…)

Topların rengi ve üzerinde yazan ifadeler göz önünde bulundurularak kovaların son durumu aşağıdakilerden hangisi olur?

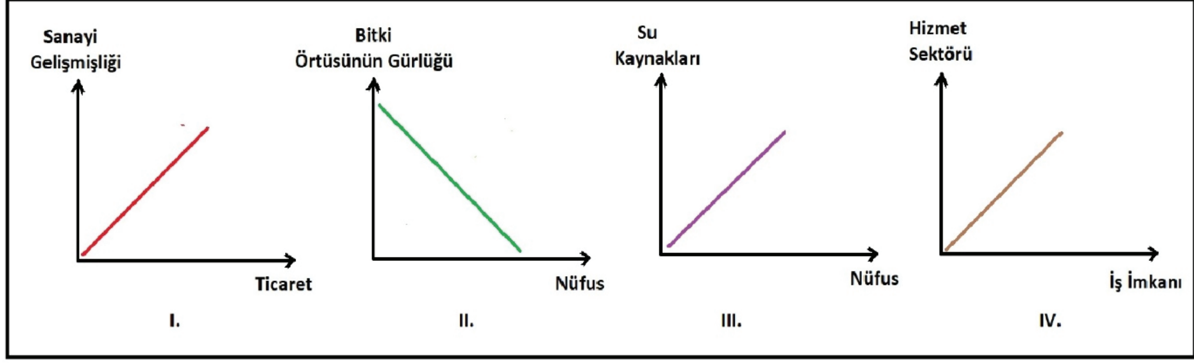
A) I DOĞAL ÖZELLİKLER — II BEŞERİ ÖZELLİKLER

B) I DOĞAL ÖZELLİKLER — II BEŞERİ ÖZELLİKLER

C) I DOĞAL ÖZELLİKLER — II BEŞERİ ÖZELLİKLER

D) I DOĞAL ÖZELLİKLER — II BEŞERİ ÖZELLİKLER

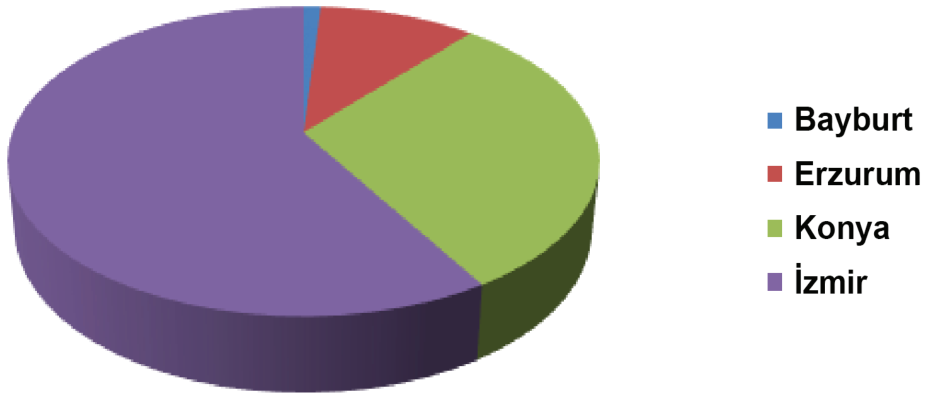
23. Aşağıda sanayi, ticaret, nüfus, su kaynakları ve hizmet sektörü gibi kavramların arasındaki ilişkiyi gösteren grafikler yer almaktadır.

Grafiklerle ilgili verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Hizmet sektörünün geliştiği yerde iş imkânları artar.
B) Nüfus, su kaynaklarının yoğun olduğu yerde toplanmıştır.
C) Bitki örtüsünün gür olduğu yerlerde nüfus fazladır.
D) Sanayi geliştiği yerlerde ticaret imkânı da fazladır.

24. Aşağıda 2019 TÜİK verileri dikkate alınarak hazırlanmış pasta grafiği verilmiştir. Pasta grafiği üzerinde Bayburt, Erzurum, Konya ve İzmir illerinin nüfus miktarı dağılışı gösterilmiştir.

Grafikteki verilerde dikkate alınarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

A) Bayburt'un nüfus miktarı Konya'dan daha fazladır.
B) İzmir'in nüfus miktarı Bayburt ve Erzurum'un toplamından fazladır.
C) Erzurum'un nüfus miktarı Bayburt'a göre daha azdır.
D) Konya, İzmir'e göre daha cazip bir ticaret merkezidir.

25. **Aşağıdakilerden seçeneklerden hangisi nüfusun dağılışına etki eden doğal faktörlerden değildir?**

A) Yeryüzü şekilleri
B) Tarım
C) Su Kaynakları
D) İklim

26. **Doğal afetlerin insan yaşamına etkisi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Konutlar ve iş yerleri zarar görür.
B) Ekonomik alanda gerilemeye neden olur.
C) Üretim faaliyetleri artar.
D) Ulaşım ve haberleşmede aksamalar yaşanır.

27. 5. sınıf öğrencisi Beyza yaşadığı yerin doğal ve beşeri özelliklerini anlatan bir metin yazmıştır.

Şanlıurfa

Yaşadığım yerde kış ayları soğuk ve kar yağışlı, yaz ayları ise sıcak ve kurak geçer. Yeryüzü şekilleri sade ve düz alanlardan oluşur. Yağış azdır. Bitki örtüsü bakımından fakirdir. Orman varlığı azdır. Bozkır alanlar ise geniştir. Güney Doğo Anadolu Projesi (GAP) ile Şanlıurfa, su sıkıntısından kurtulmuştur. Şanlıurfa'nın nüfusu son yıllarda hızla artmıştır. Türkiye'nin en fazla nüfuslu 10 ili arasına girmiş ve çevredeki diğer illerden göç almaya başlamıştır. Bulunduğum çevre düz bir alana sahip olduğu için ulaşım rahatlıkla yapılabilmektedir.

Beyza, yazdığı metinde aşağıdaki özelliklerin hangisinden bahsetmemiştir?

A) İklim
B) Madencilik
C) Bitki örtüsü
D) Yeryüzü şekli

28. Geniş bir alanda uzun yıllar boyunca etkili olan hava olaylarına iklim denir. Ülkemiz Orta Kuşak'ta yer aldığından ve yeryüzü şekilleri çeşitlilik gösterdiğinden Akdeniz, Karadeniz ve Karasal iklim görülmektedir. Bu durum ülkemizde tarım ürünleri ve doğal bitki örtüsün de farklılıkların oluşmasına sebep olmuştur.

Verilen parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap alınamaz?

A) Ülkemizdeki tarım ürünleri ve doğal bitki örtüsü neden farklılık göstermektedir?
B) Ülkemizde hangi iklim türleri görülmektedir?
C) Ülkemizde farklı iklimlerin görülme nedenleri nelerdir?
D) Karasal iklim neden ülkemizde en yaygın iklim tipidir?

29. Dumlupınar Ortaokulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni Mehmet Öğretmen 5. sınıf öğrencilerine Şanlıurfa'da yarın havanın yağmurlu geçeceğini söylemiş ve bu açıklamasını bir görselle desteklemiştir.

Buna göre Mehmet Öğretmen öğrencilerine aşağıdaki görsellerden hangisini göstermiştir?

A)
B)
C)
D)

30.

Verilen görseller hangi bölgemize ve hangi iklim tipine aittir?

Bölge	**İklim Tipi**
A) Karadeniz	Akdeniz
B) Karadeniz	Karadeniz
C) Akdeniz	Karadeniz
D) Marmara	Karasal

31.

Yukarıda verilen Türkiye fiziki haritası incelendiğinde;

I. Marmara Bölgesi'nde yükselti azdır.
II. Doğu Anadolu Bölgesi'nin ortalama yükseltisi fazladır.
III. Ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.
IV. Yükselti doğudan batıya doğru azalmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III D) I, II, III ve IV

32.

Hafta sonu tatilinde babası ile birlikte dolaşan 5. sınıf öğrencisi Didem babasının cep telefonu ile yukarıda verilen fotoğrafı çekmiştir.

Buna göre verilen fotoğrafın aşağıdaki şehirlerin hangisinde çekilmiş olma ihtimali daha <u>düşüktür</u>?

A) Antalya   B) Erzurum
C) Konya   D) Diyarbakır

33.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Kars, Erzurum ve Van çevresinde yaz yağışları fazla olduğundan buralarda gür çayır ve otlaklar bulunmaktadır. Bu durum büyükbaş hayvancılığın yapılmasına ortam hazırlamıştır. Bu nedenle bölgede yaşayan birçok insan büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapmaktadır. Büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinden dolayı bölgede et ve süt işletme fabrikaları oldukça yaygındır.

Buna göre iklimin Doğu Anadolu'da aşağıdakilerden hangisini etkilediği <u>söylenemez</u>?

A) Hayvancılık   B) Sanayi
C) Bitki örtüsü   D) Madencilik

34. Bir bölgenin veya ülkenin yeryüzü şekillerini gösteren haritalara .... denir.

Cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

A) Fiziki Harita   B) İklim Haritası
C) İzohips Haritası   D) Siyasi Harita

35.
I. Denizin karadan içeriye doğru girmesiyle oluşturduğu bölümdür.
II. Akarsuların denize döküldüğü yerde oluşturduğu düzlüklerdir.
III. Dağlar arasında akarsuların akıp gittiği çukurluk alanlardır.

Yukardaki özellikler, verilen yeryüzü şekilleriyle sırası ile eşleştirildiğinde hangi seçenek doğru olur?

	I	II	III
A)	Vadi	Delta	Körfez
B)	Delta	Körfez	Vadi
C)	Körfez	Delta	Vadi
D)	Körfez	Vadi	Delta

36.

OVA	PLATO
VADİ	DAĞ

Yukardaki verilenler aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilmektedir?

A) Toprak Yapısı   B) Beşeri Unsurlar
C) Yeryüzü Şekilleri   D) Doğal Afetler

37. Aşağıda dört farklı yerin nüfus yoğunluğu ve nedeni ile ilgili bilgiler verilmiştir.

I. İstanbul ve çevresinde sanayi faaliyetlerinin gelişmiş olmasından dolayı nüfus yoğunluğu fazladır.
II. Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık ve toprakların verimsiz olması nedeni ile nüfus yoğunluğu azdır.
III. Ardahan ve çevresinde yükseltinin fazla olması, kış mevsiminin çok soğuk ve kar yağışlı geçmesinden dolayı buralarda nüfus yoğunluğu azdır.
IV. Antalya ve çevresinde turizm faaliyetlerinin gelişmiş olmasından dolayı nüfus yoğunluğu fazladır.

Bu yerlerde nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerin eşleştirilmesi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Beşeri Özellikler	Doğal Özellikler
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	I ve IV	II ve III
D)	II ve III	I ve VI

38. Fiziki haritalarda kullanılan renkler yüksekliğe göre değişir. Deniz seviyesine yakın yerler yeşil, orta yükseklikteki yerler sarı, dağların olduğu daha yüksek yerler ise kahverengi renk ile gösterilir.

Buna göre haritada I ve II numaralı alanlar hangi renk ile gösterilmelidir?

	I	II
A)	Yeşil	Sarı
B)	Kahverengi	Sarı
C)	Sarı	Kahverengi
D)	Kahverengi	Yeşil

39. • Yüzölçümü en küçük olan bölgemizdir.
- Sulama olanaklarının geliştirilmesi ile bölge dışına göçler azalmıştır.
- Pamuk ve fıstık bölgenin önemli tarım ürünleridir.

Özellikleri verilen bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akdeniz Bölgesi
B) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
C) Marmara Bölgesi
D) Ege Bölgesi

40.

AKDENİZ BÖLGESİ			
Muz	Zeytin	Limon	Çay

Yukarıda verilen tabloda Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilen bazı tarım ürünleri listelenmiştir.

Tabloda yer alan ürünlerden hangisi Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilmez?

A) Limon
B) Çay
C) Zeytin
D) Muz

41. **Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormanların az olmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dağlık ve engebeli olması
B) Yağışın az kuraklığın fazla olması
C) Yüzölçümünün küçük olması
D) Çok sayıda fabrika olması

42. **Doğal Afetler ve Nedenleri**

I.	Çığ	--->	Kuraklığın fazlalığı
II.	Heyelan	--->	Eğim, killi toprak
III.	Erezyon	--->	Bitki örtüsünün zayıflığı
IV.	Deprem	--->	Fay hattı

Yukarıda bazı doğal afetler ve bu afetlerin nedenleri eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmede hangisi yanlıştır?

A) I
B) II
C) III
D) IV

43. **Termik santraller ve fabrika bacalarından çıkan dumanlar ile fabrika atıklarının bilinçsizce çevreye salınması hangi sorunlara sebep olmaktadır?**

A) Hava kirliliği - Üretimin azalması - Kuraklık
B) Ulaşım zorluğu - Gürültü kirliliği - Toprak kirliliği
C) Su kirliliği - Hava kirliliği - Toprak Kirliliği
D) Hava kirliliği - Heyelan - Orman yangınları

44. I. Vücudumuzu ve başımızı korumak
II. Panik yapmamak
III. Apartmandan çıkarken asansörü kullanmak
IV. Pencereden atlamak

Yukarıda verilenlerden hangileri deprem sırasında yapmamız gereken davranışlardandır?

A) I ve II
B) II ve IV
C) III ve IV
D) I, II ve III

45. **Doğal Afetler**

Heyelan	Çığ
Trafik Kazası	Erezyon

Yukarda verilen tablo da doğal afet olmayan bölüm çıkarıldığında şeklin yeni görüntüsü nasıl olur?

A)
B)
C)
D)

46.

	Depremin süresini ve şiddetini ölçen alete sismograf denir.
	Akdeniz ikliminin bitki örtüsü ormandır.
	Fiziki haritalarda renkler ormanlık alanları gösterir.

Yukardaki ifadelerden doğru olanın başına 'D' yanlış olanın başına 'Y' yazılırsa nasıl bir sıralama ortaya çıkar?

A) D, Y, Y
B) D, D, Y
C) D, Y, D
D) Y, D, Y

47.

	Gürültü Kirliliği	
Toprak Kirliliği	?	Hava Kirliliği
	Su Kirliliği	

Soru işareti ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) İklim Özellikleri
B) Yeryüzü Şekilleri
C) Doğal Afetler
D) Çevre Sorunları

48. * Engebeli arazilerin çok olması
* Yağışın fazla olması
* Toprağın kayganlaşması

Verilen unsurlar aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşmasına neden olmaktadır?

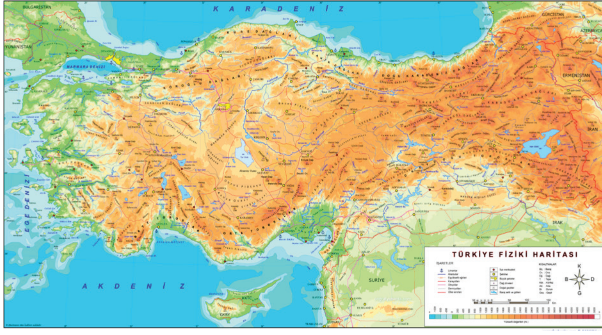
A) Erozyon
B) Sel
C) Çığ
D) Heyelan

49. Yeryüzünün tamamının ya da bir kısmının kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dahilinde küçülterek bir düzlem üzerine aktarılmasına harita denir. Haritalar fiziki ve siyasi haritalar olarak sınıflandırılır. Fiziki haritalarda yeşil, sarı ve kahverengi gibi renkler kullanılmaktadır.

Fiziki haritalarda kullanılan bu renkler ne anlama gelmektedir?

A) Yeryüzü şekillerini gösterir.
B) Nüfusun yoğun olduğu yerleri gösterir.
C) Yükselti basamaklarını gösterir.
D) Ormanlık alanları gösterir.

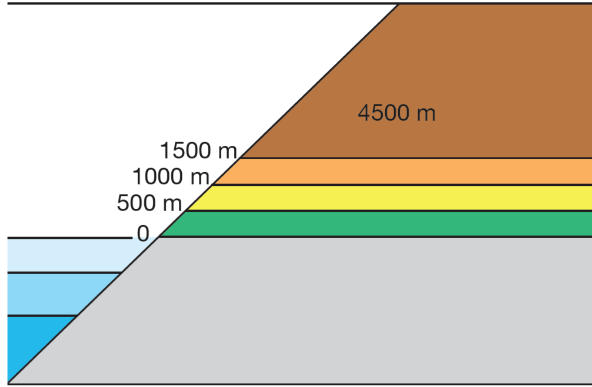
50.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Fiziki Haritasına bakılarak ulaşabileceğimiz bilgilerden biri <u>değildir</u>?

A) Dağlar
B) Ovalar
C) Ormanlar
D) Göller

51. Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için kullanılan renkler

Emrah, yükseltisi 1200 metre olan bir köyde yaşamaktadır. Sosyal Bilgiler öğretmeni Emrah'a ''Yaşadığın bölgenin fiziki harita üzerinde gösterilmesi'' konulu ödev vermiştir.

Emrah yaşadığı bölgeyi çizerken yukarıdaki renklerin hangilerini kullanmalıdır?

A) Yeşil, sarı, kahverengi
B) Yeşil, turuncu, kahverengi
C) Sarı, turuncu, kahverengi
D) Yeşil, sarı, turuncu

52. Aşağıdaki alanların hangisinde iklimin etkisi <u>görülmez</u>?

A) Tarım
B) Madencilik
C) Hayvancılık
D) Yerleşim

53.

Yukarıda verilen görsellerde aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangisi <u>yoktur</u>?

A) Akarsu
B) Ova
C) Dağ
D) Ada

54. Çevresine göre yüksekte kalan, akarsular tarafından parçalanmış geniş ve engebeli yüzey şekilleridir. Ülkemizdeki genellikle tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılır.

Yukarıda tanımı verilen yeryüzü şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Vadi
B) Ova
C) Plato
D) Körfez

55.

Yukarıda verilen Türkiye İklim Haritası'nda numaralandırılmış yerler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	1	2	3
A)	Karadeniz İklimi	Akdeniz İklimi	Karasal İklim
B)	Karasal İklim	Akdeniz İklimi	Karadeniz İklimi
C)	Akdeniz İklimi	Karasal İklim	Karadeniz İklimi
D)	Karasal İklim	Karadeniz İklimi	Akdeniz İklimi

56. İklim ve yeryüzü şekillerinin uygun olduğu yerlere fabrikalar daha çok yapılır. İş imkânları buralarda fazla olduğu için insanlar yerleşim yeri olarak fabrikaların kurulduğu alanları tercih ederler.

Yukarıda nüfusun dağılışında etkili olan hangi özellik hakkında bilgi verilmiştir?

A) Su kaynaklarının bol olması
B) Sanayi tesislerinin fazlalığı
C) Verimli toprakların bol olması
D) Turizmin gelişmiş olması

57.
* Yamaç eğiminin fazla olması
* Toprağın yapısının gevşek olması
* Yağışın fazla olması

Verilen unsurlar aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşmasına neden olmaktadır?

A) Sel
B) Deprem
C) Çığ
D) Heyelan

58. Sel; sürekli yağan yağmur veya eriyen karın etkisiyle taşan bir su kaynağının sebep olduğu su taşkını olarak tanımlanabilir. Yıl boyunca bol yağış alan,deniz seviyesine yakın ve eğimi yüksek olan alanlarda daha sık bir şekilde görülür.

Bu bilgiye göre ülkemizde selin görülme olasılığının en yüksek olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz Bölgesi
B) İç Anadolu Bölgesi
C) Doğu Anadolu Bölgesi
D) Ege Bölgesi

59. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki illerin nüfus miktarı gösterilmiştir.

Verilen haritaya bakarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

A) En fazla nüfusa sahip il İstanbul'dur.
B) Şehirlerin nüfusu birbirinden farklılık göstermektedir.
C) Nüfusu en az olan il Ardahan'dır.
D) Yoğun nüfuslu olan illerden biri de Ankara'dır.

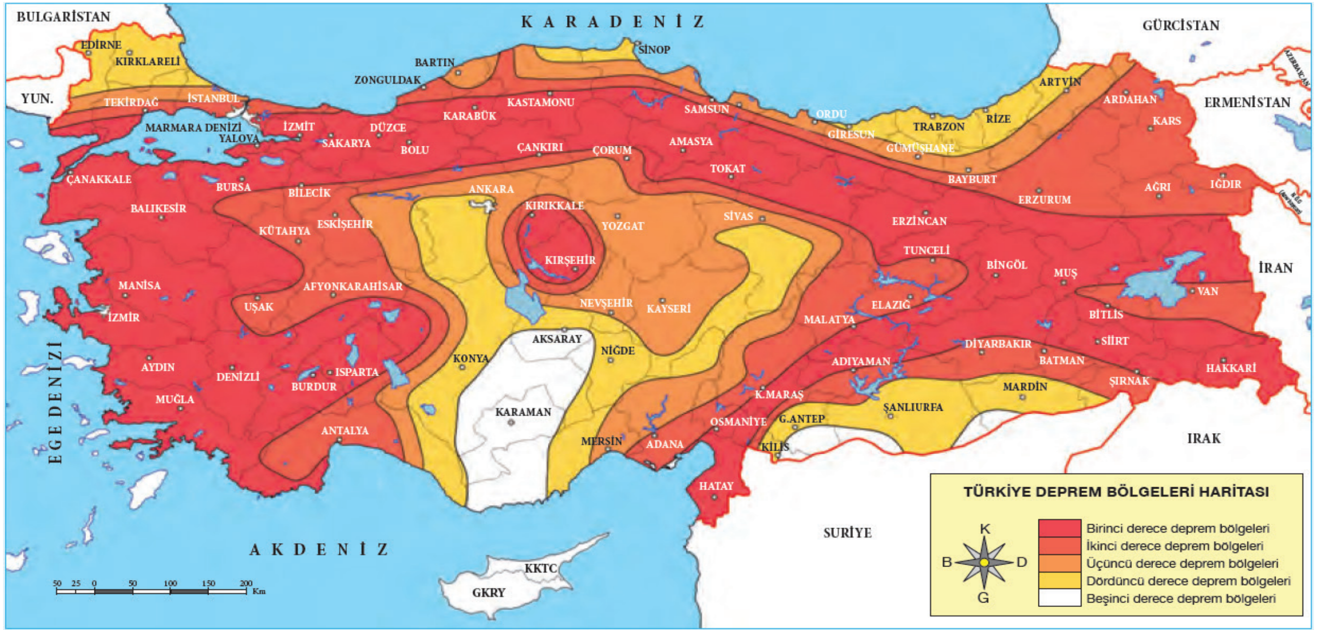
60.

Yukarıdaki tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Tarım
B) Sanayi
C) Ticaret
D) İklim

61. Aşağıda Türkiye Deprem Bölgeleri Risk Haritası yer almaktadır.

Verilen haritaya bakıldığında;

I. Türkiye'nin birçok bölgesi risk altındadır,
II. Ege Bölgesi 5. dereceden risk bölgesidir,
III. Türkiye'de her yıl deprem olmaktadır

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

62.

BASINDAN

Antalya'da orman yangını

Antalya'nın Manavgat ilçesinde çıkan orman yangınında 1,5 hektar ormanlık alan yandı. Rüzgârın etkisiyle bir anda yayılan yangın, Orman İşletme ve Antalya Büyükşehir Belediyesi ekiplerinin müdahalesi sonucunda kontrol altına alınabildi. Yangın sırasında dumanlardan etkilenen bir vatandaş hastanede tedavi altına alındı. Yetkililer yangın esnasında zarar gören kızılçam ormanında hasar tespit çalışmalarının başladığını bildirdi.

17 Kasım 2016 tarihli gazete haberinden düzenlenerek alınmıştır.

Verilen habere bakıldığında aşağıdakilerden hangisi orman yangınlarının sonuçları arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Bitki örtüsü tahrip olur.
B) Hava kirliliğinde artış meydana gelir.
C) Hayvanların yaşam alanı daralır.
D) İnsanlar için yaşam alanı oluşur.

63. Yeryüzünde canlı yaşamını olumsuz etkileyen çeşitli olaylar meydana gelmektedir. Bu olayların bir kısmı insan etkisi ile gerçekleşirken bazılarının gerçekleşmesinde insan etkisi yoktur. Doğada kendiliğinden meydana gelen, can ve mal kaybına neden olan olaylara doğal afet denir. Doğal afetler çok kısa bir zamanda meydana gelirler. Deprem, sel, çığ, heyelan ve orman yangını doğal afetlere örnektir.

Doğal afetlerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Gerçekleşmelerinin en önemli sebebi doğadaki canlılardır.
B) Çoğu zaman engellenmesi mümkün değildir.
C) Can ve mal kaybına neden olan tehlikeli olaylardır.
D) Genelde kısa bir zaman dilimi içinde meydana gelir.

64. Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı yerlerde nüfus daha fazladır.

Aşağıda verilen yerlerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

A) Batman
B) Zonguldak
C) Divriği(Sivas)
D) Gaziantep

65. İnsan elinin değmediği, kendi kendine yetebilen, farklı bitkiler ve hayvanlara ev sahipliği yapan ortamlara doğal ortam denir. İnsanlar yaşamlarını sürdürmek için doğal ortamları değiştirerek ondan yararlanırlar.

Aşağıdaki görsellerden hangisi insanların doğal ortamı değiştirmelerine örnek olarak gösterilemez?

A)

B)

C)

D)

66.

Küresel Isınma: Dünya'mızı çevreleyen atmosferde canlıların yaşamlarının devam etmesini sağlayan gazlar bulunur. Atmosferin canlı yaşamına katkılarından biri de Güneş'ten gelen ve Dünya'dan uzaya yansıyan ışınların bir kısmını tutmaktır. **Sera etkisi** adı verilen bu olay Dünya'nın gündüzleri aşırı sıcak, geceleri ise aşırı soğuk olmasını önler. Sanayi tesislerinden atmosfere salınan bazı gazlar güneş ışığını tutarak sera etkisinde artışa neden olur. Bunun sonucunda Dünya'mızın ortalama sıcaklığında artış meydana gelir. **Küresel ısınma**, sera etkisindeki artışla birlikte Dünya atmosferinin ortalama sıcaklığının artması durumudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmanın sonuçları arasında gösterilemez?

A) Sıcaklığın artmasıyla birlikte buzulların erimesi
B) Bazı hayvanların yaşam alanlarının daralması
C) Deniz seviyesinin yükselmesi
D) Sanayi üretimindeki artışın durması

CEVAP ANAHTARI

1. a. D b. Y c. D d. Y e. D
2. a. Yüzey Şekilleri b. Harita c. Ölçek
   d. Lejant e. Fiziki Harita f. Yarımada
   g. Boğaz h. Hava tahmini
3. 1. e 2. h 3. b 4. c
   5. d 6. g 7. f 8. a
4. a. 7 b. 9 c. 1 d. 8 e. 5
   f. 6 g. 2 h. 3 ı. 10 j. 4
5. A. Ada B. Ova C. Karadeniz
   D. Marmara E. Klimatolaji F. Göl
   G. Doğu Anadolu H. Vadi
   İ. Bozkır J. Akdeniz
6. a. Karadeniz Bölgesi
   b. Doğu Anadolu Bölgesi
   c. Akdeniz Bölgesi
   d. Güneydoğu Anadolu Bölgesi
   e. Marmara Bölgesi
   f. Ege Bölgesi
   g. İç Anadolu Bölgesi
7. a. D b. Y c. Y d. D g.D
8. a. D b. D c. Y d. D e. Y f. Y
9. a. Y b. D c. Y d. D e. Y
10. 1. Boğaz 2. Göl 3. Akarsu
    4. Körfez 5. Ova
11. a. Erozyon b. Küresel ısınma c. Yeşil
    d. Ölçek e. Beşeri
12. a. 4 b. 3 c. 5 d. 1 e. 2

13. B
14. A
15. D
16. B
17. C
18. B
19. B
20. C
21. D
22. D
23. C
24. B
25. B
26. C
27. B
28. D
29. B
30. B
31. D
32. A
33. D
34. A
35. C
36. C
37. C
38. D

Şanlıurfa İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ölçme Değerlendirme Merkezi

39. B
40. B
41. B
42. A
43. C
44. A
45. B
46. A
47. D
48. D
49. C
50. C
51. D
52. B
53. D
54. C
55. B
56. B
57. D
58. A
59. C
60. D
61. A
62. D
63. A
64. D
65. D
66. D

meb.gov.tr